

De vaste commissie voor Europese Zaken heeft een aantal vragen en opmerkingen voorgelegd aan de Minister van Buitenlandse Zaken over de brief van 13 juni 2017 van de regering inzake het Cijfermatig overzicht van de financiële verplichtingen van Nederland ten opzichte van de EU (Kamerstuk 21 501-07, nr. 1445), over het EU-voorstel: Mededeling Technische aanpassing financieel kader 2018 in overeenstemming met ontwikkeling bni COM (2017) 220, het EU-voorstel: Mededeling Gevolgen voor de EU-begroting 2018 als herziening MFK 2014–2020 niet wordt goedgekeurd COM (2017) 290 en het EU-voorstel: Openbare raadpleging over het Europees burgerinitiatief.

De fungerend voorzitter van de commissie,
Azmani

De adjunct-griffier van de commissie,
Buisman

Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Algemeen

De leden van de VVD-fractie hebben geen verdere inbreng. Zij geven aan dat zij die inbreng hebben gegeven bij het AO MFK waarbij zij aanwezig waren.

De leden de PVV-fractie hebben kennisgenomen van de voorliggende stukken. Zij hebben hierover nog enkele vragen.

De leden van de CDA-fractie hebben met enige verbazing kennis genomen van de zeer korte brief over de uitstaande garanties in de Europese Unie. Zij hebben hierover nog enkele vragen.

De leden van de SP-fractie hebben kennis genomen van de stukken die geagendeerd zijn voor het schriftelijk overleg over het MFK. De leden hebben daarover enkele vragen en opmerkingen

Meerjarig Financieel Kader

De leden van de PVV-fractie vragen of er financiële consequenties volgen uit de tussentijdse herziening van het MFK 2014–2020 voor Nederland? Zo ja, wat houden deze consequenties in? Zij vragen of de Minister gedetailleerd kan aangeven waar de extra miljarden voor worden/zijn uitgetrokken. Hoeveel geld wordt er vrijgemaakt voor noodhulp aan vluchtelingen? Klopt het dat er ten minste 1,3 miljard euro wordt vrijgemaakt om onmiddellijk beschikbaar te hebben in geval van nieuwe noodsituaties? Wat wordt er precies verstaan onder een noodsituatie en wie kan er aanspraak maken op het geld?

De leden van de PVV-fractie vragen of nog meer flexibiliteit in het MFK niet juist een *carte blanche* betekent voor de EU om geld uit te geven? Hoe verhoudt meer flexibiliteit zich met het accountingsprincipe van jaarperiodiciteit dat de Europese Rekenkamer hanteert? Uit de mededeling COM (2017) 290 final blijkt dat de Europese Commissie rekening houdt met een besluit van de Europese Raad tot verlengen van de Faciliteit voor vluchtelingen in Turkije. Is een verlenging aan de orde (geweest)? Wat is de positie van Nederland?

De leden van de SP-fractie vragen of de regering kan aangeven hoe zij uitvoering gaat geven aan de twee aangenomen moties van het lid Hijink die betrekking hebben op het in kaart brengen van de uitvoeringskosten van de EU-begroting (21 501-20, nr. 1234 en 21 501-20, nr. 1244)?

Deze leden vragen of de regering een appreciatie kan geven van het reflectiepaper van de Europese Commissie over de toekomst van de Europese financiën? Klopt het dat de Brexit een gat in de begroting zal slaan van 9 tot 12 miljard per jaar? Hoe verhoudt dit bedrag zich tot de opvatting dat de Brexit niet afgewenteld mag worden op Nederland? Betekent dit dat de totale EU-begroting verkleind dient te worden, wat de regering betreft?

Deelt de regering de opvatting van deze leden dat het systeem van kortingen op de EU-afdracht alleen kan worden afgeschaft indien het bedrag dat lidstaten die gebruik maken van een korting afdragen, teruggebracht wordt met minstens het bedrag van de kortingen?

Ook vragen de leden van de SP-fractie of de regering verwacht dat er binnenkort een akkoord wordt gesloten over de tussentijdse herziening van het MFK, en zo ja, tijdens welke Raad? Wat is de volgende stap indien de tussentijdse herziening niet wordt goedgekeurd?

Deze leden vragen of de regering kan ingaan op de opmerking van de Europese Commissie dat het vermogen om binnen de EU-begroting in de periode 2017–2020 op andere onvoorziene gebeurtenissen te reageren ernstig wordt beperkt? In hoeverre gaat het volgens de regering in het geval van het EFSI en de genoemde nieuwe initiatieven om «onvoorziene omstandigheden»? Hoe oordeelt de regering over het Europees solidariteitskorps en het verwachte voorstel voor een industrieel ontwikkelingsprogramma voor Europese defensie?

De leden van de SP-fractie vragen of het klopt dat grofweg 75% van de Europese uitgaven besteed wordt aan landbouw- en cohesiebeleid, en 2% aan veiligheid en grensbewaking? Hoe oordeelt u over deze verhouding? Waarin zou de EU wat de regering betreft significant meer moeten investeren? En waarin minder?

Deze leden vragen hoe de regering oordeelt over het conditioneel maken van EU-gelden? Kan de regering de politieke akkoorden over de versterking van specifieke programma's op een rijtje zetten? Kan de regering aangeven hoe groot de ongebruikte betalingsmarges op het moment van schrijven zijn?

De leden van de SP-fractie vragen of de marge voor onvoorziene uitgaven volgens de regering hoog genoeg is om te reageren op onvoorziene uitdagingen op het gebied van veiligheid en de intra-EU dimensie? Acht de regering het een probleem indien er eventueel bezuinigd wordt op de beschikbare marges voor landbouw, mocht de tussentijdse herziening niet worden goedgekeurd?

Is de regering het met de SP-fractie eens dat de gevolgen van het niet goedkeuren van de tussentijdse herziening niet opgevat zullen worden «als een teken van onvoldoende Europese eenheid en een gebrekkig vermogen om op plotselinge crises te reageren», zoals de Commissie beweert?

Financiële verplichtingen

De leden van de PVV-fractie verwijzen naar de cijfers van de *Annual Accounts*, stand 31 december 2015. Zij verwijzen naar de openstaande verplichtingen (reste à liquider – RAL) van 217 692 miljoen euro, die in de komende jaren naar verwachting doorstijgen. Deze leden willen weten waar deze openstaande verplichtingen uit bestaan. Wat is de oorzaak van deze stijging? Hoe hoog zal de stijging oplopen? Welke gevolgen heeft dit voor Nederland?

Ook wijzen deze leden op de verplichtingen (*significant legal commitments*) à 376.303 miljoen euro, die zullen afnemen omdat een gedeelte hiervan in de komende jaren tot betaling komt. Zij willen weten waar deze niet-vastgelegde verplichtingen uit bestaan.

Daarnaast wijzen de leden van de PVV-fractie op de nog te verwachten uitgaven in het restant van het MFK die niet onder de RAL of de *significant legal commitments* vallen, zoals bijvoorbeeld landbouwsubsidies en administratieve uitgaven. De leden vragen waaruit deze te verwachten uitgaven specifiek uit bestaan. Hoe groot is het aandeel administratieve uitgaven?

Tot slot wijzen deze leden op de pensioenverplichtingen van de EU. Zij vragen de Minister of hij een gedetailleerd overzicht kan geven van deze pensioenverplichtingen, uitgesplitst naar ambtenaren, EP-leden etc.

De leden van de CDA-fractie hebben met enige verbazing kennis genomen van de zeer korte brief over de uitstaande garanties in de Europese Unie. De uitgaven zijn nogal groot. Bijna 600 miljard verplichtingen is de Europese Unie aangegaan als RAL of als *significant legal commitments*. Begrijpen de leden van de CDA-fractie het goed dat er dus voor ongeveer 30 miljard is aangegaan als verplichting namens Nederland. Indien dit zo is, waar is dit dan terug te vinden in de miljoenennota, zo vragen de leden van de CDA-fractie zich af. En hoe verhouden deze verplichtingen zich tot de verbod van de Unie om schulden aan te gaan? Houdt de Unie zich daaraan, zo vragen de leden van de CDA-fractie.

De leden van de CDA-fractie merken op er daarbovenop nog 63 miljard op de balans van de Unie staat voor pensioenverplichtingen. Dat is op zijn minst opvallend, omdat de EU vindt dat lidstaten pensioenen niet allemaal op een omslagbasis dienen te financieren. Toch doet ze dat zelf wel en de verplichtingen zijn niet mis. De leden van de CDA-fractie vragen de Minister om nader aan te geven voor wie deze pensioenverplichtingen zijn, en wat de EU doet om deze post kleiner te laten worden in de toekomst.

In de brief wijdt de regering precies één zin aan de verplichtingen via de ECB. Juist via het stelsel van centrale banken zijn massaal obligaties opgekocht. Daarover hebben de leden van de CDA-fractie de volgende vragen: Hoeveel obligaties heeft het stelsel van centrale banken opgekocht? Kunt u precies aangeven hoeveel is opgekocht aan obligaties van welk land en van welk bedrijf? Worden de obligaties op boekwaarde of op marktwaarde gewaardeerd bij de centrale banken? Wat is het maximumrisico dat de Nederlandse staat loopt door het opkoopprogramma? En; zijn de procedures rondom het opkopen van obligaties voldoende geborgd?

De leden van de CDA-fractie vragen de Minister hoe zijn inschatting is dat de tussentijdse herziening wordt goedgekeurd. In de mededeling van de Europese Commissie stelt de Europese Commissie dat de EU haar slagkracht verliest wanneer de tussentijdse herziening niet slaagt. De leden van de CDA-fractie vragen de Minister of hij deze analyse van de Europese Commissie deelt en indien dit het geval is welke middelen de Nederlandse regering heeft om er voor te zorgen dat deze herziening succesvol wordt afgerond. Opvallend genoeg wordt de Brexit niet genoemd in de mededeling van de Europese Commissie. De leden van de CDA-fractie vragen de Minister aan te geven welke gevolgen volgens hem de Brexit heeft op de tussentijdse herziening en of de Brexit en de herziening überhaupt los van elkaar te behandelen volgens de Minister.

Antwoord van het kabinet